

Mattilsynet
postmottak@mattilsynet.no

Deres ref.: 2019/260009

Vår ref.: 21/06907

Dato: 11.juni 2021

Høringsvar vedr. Mattilsynets ref.nr 2019/260009: Forslag til forskrift om endring av kontrollområdeforskrift for infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Harstad, Ibestad, Senja, Gratangen, Tjeldsund, Lavangen og Salangen kommuner, Troms og Finnmark.

Innledning

Mattilsynet fastsatte Forskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Harstad, Ibestad, Senja, Gratangen, Tjeldsund, Lavangen og Salangen kommuner, Troms og Finnmark den 2. desember 2020 som følge av ILA-påvisning ved 31397 Oterneset den 25. november 2019. Kontrollområdet har i etterkant blitt utvidet to ganger som følge av ILA-påvisninger. Den siste ILA-påvisningen var ved 11332 Myrlandshaug den 26. august 2020.

På bakgrunn av innspill fra samdriften Northern Lights Salmon og Sørrollnesfisk samt Breivoll Marine Produkter av 11. mars 2021 foreslår Mattilsynet at det foretas en endring av bekjempelsessonen i kontrollområdet som er angitt av ovennevnte forskrift. Endringsforskriften innebærer at bekjempelsessonens utstrekning reduseres slik at 33237 Breivoll, ventemerdanlegget for slakteriet T436 Breivoll Marine Produkter AS, tas ut av bekjempelsessonen. Området som tas ut av bekjempelsessonen foreslås innlemmet i kontrollområdets overvåkingszone.

Det påpekes at de to nærmeste lokalitetene til 33237 Breivoll, 11332 Myrlandshaug og 11334 Sjøervika, har vært brakklagt siden henholdsvis 15. og 23. februar 2021. I bekjempelsessonen er det kun 10550 Skardbergvika som har fisk, beliggende ca 7,5 km fra 33237 Breivoll. De omkring 200 000 fiskene er planlagt slaktet i løpet av sommeren 2021.

Det opplyses at ventemerdanlegget har mottatt fisk fra 31817 Svartskjær og 11363 Enketstein etter opprettelsen av bekjempelsessonen. Lokalitetene ligger i overvåkingssonen, med gjennomført prøvetaking og uten mistanke om ILA. Ventemerdanlegget ble sist brukt 8. mars 2021, før det ble grov-vasket og bort-transportert den 17. april 2021. Nytt ventemerdanlegg ble installert 18. april 2021 og tatt i bruk 9. mai 2020, med ventemerdssetting av fisk fra 11361 Trollvika. (Veterinærinstituttet antar at det her refereres til 11351 Trollvika, en lokalitet innen overvåkingssonen.) Ventemerdanlegget var dermed uten fisk i omkring to måneder.

Mattilsynet oppgir den opprinnelige begrunnelsen for innlemmelse av 33237 Breivoll i bekjempelsessonen til å være kort avstand til 11332 Myrlandshaug og kontroll med hvilke fisk som skulle settes ut i ventemerdanlegget, samt at ventemerdanlegget skulle inngå seks av åtte uker i en felles brakkeleggingsperiode. Mattilsynet vurderer smittefaren fra brakklagte 11332 Myrlandshaug til å være svært lav. Sannsynligheten for at 33237 Breivoll etter to måneder uten fisk, og med nytt ventemerdanlegg, bidrar til opprettholdelse av smittestoff innenfor området vurderes av Mattilsynet som neglisjerbar.

I sin konsekvensutredning opplyser Mattilsynet at en reduksjon i bekjempelsessonen vil medføre at fisk kan ventemerdssettes på 33237 Breivoll uten søknad og at lokaliteten ikke vil omfattes av samordnet brakkelegging innen bekjempelsessonen.

Mattilsynet vurderer det dithen at den foreslåtte endringen er faglig forsvarlig for å oppnå forskriftens formål om å forebygge, begrense og bekjempe ILA i området som følge av ILA-utbruddet ved 11332 Myrlandshaug. Videre vurderes den foreslåtte endringen å medføre både økonomiske og praktiske fordeler for berørte aktører.

Veterinærinstituttets vurdering

Veterinærinstituttet støtter Mattilsynet i deres vurdering av at en reduksjon av bekjempelsessonen utstrekning, med en tilsvarende økning av overvåkingssonen, sannsynligvis medfører liten endring i risiko for spredning av ILA. Dette begrunnes med at 11332 Myrlandshaug har vært brakklagt siden februar 2021 og at det nå kun er 10550 Skardbergvika, ca 7,5 km fra 33237 Breivoll, som har fisk i bekjempelsessonen. Etter ILA-påvisningen ved 11332 Myrlandshaug i august 2020 har det etter det Veterinærinstituttet kjenner til ikke blitt avdekket ILA-virus på andre lokaliteter i bekjempelsessonen eller overvåkingssonen angitt av ovennevnte forskrift. Dersom det ikke påvises ILA-virus på 10550 Skardbergvika før fisken slaktes ut vil etter Veterinærinstituttets forståelse bekjempelsessonen sannsynligvis innlemmes i overvåkingssonen etter minimum to måneders samordnet brakklagging. Dersom fisken ved 10550 Skardbergvika slaktes ut i løpet av sommeren slik Mattilsynet angir anser Veterinærinstituttet det for sannsynlig at en slik innlemmelse er relativt nært forestående.

Veterinærinstituttet ønsker imidlertid å påpeke at ventemerddsetting generelt medfører en økt risiko for spredning av ulike smittestoff, inkludert ILA-virus. Uten å teste hele populasjonen anser Veterinærinstituttet at det ikke er mulig å bevise at en fiskegruppe ikke er infisert med et gitt smittestoff. Bruk av ventemerdd i en ILA-observasjonssone medfører, slik Veterinærinstituttet forstår det, muligheten for at en kan direkte introdusere fisk med uoppdaget ILA-smitte til en observasjonssone. Etter Veterinærinstituttets syn bør derfor ventemerddsetting i størst mulig grad begrenses, inkludert i områder dekket av kontrollområdeforskrifter som har som målsetting å begrense og forebygge smittespredning.

Konklusjon

Veterinærinstituttet støtter Mattilsynets forslag til forskriftsendring som beskrevet i høringsbrevet, men anbefaler at ventemerddsetting unngås dersom det er mulig.

Med hilsen

Edgar Brun
Avdelingsdirektør
Avdeling for fiskehelse og velferd
Veterinærinstituttet

Mona Dverdal Jensen
Forsker
Seksjon for epidemiologi
Veterinærinstituttet